

Monumentnummer*: 450544

Smallepad 5
3811 MG Amersfoort
Postbus 1600
3800 BP Amersfoort
www.cultureelerfgoed.nl

T 033 421 74 56
E info@cultureelerfgoed.nl

Status rijkmonument
Inschrijving register* 15 december 1992
Kadaster deel/nr 82667/77

Woonplaats*	Gemeente*	Provincie*					
Utrecht	Utrecht	Utrecht					
Straat*	Nr*	House letter*	Toev.*	Postcode*	Woonplaats*	Situering	Locatie
Wittevrouwenstraat	7			3512 CS	Utrecht	Bij	
Wittevrouwenstraat	9			3512 CS	Utrecht	Bij	
Wittevrouwenstraat	11			3512 CS	Utrecht		
Wittevrouwenstraat	11		BS	3512 CS	Utrecht		
Kadastrale gemeente*	Sectie*	Kadastraal object*	Appartement aanduiding		Grondperceel		
Utrecht	A				4596		
Utrecht	A				4597		

Omschrijving**

Het betreft hier een deel van het voormalige paleis van Koning Lodewijk Napoleon, thans universiteitsbibliotheek, gelegen aan de hoek van de Drift en de Wittevrouwenstraat.

Met het voornemen van Utrecht zijn residentie te maken liet Koning Lodewijk Napoleon in 1807 middels nieuwbouw en verbouw een paleis inrichten op de hoek van de Drift en de Wittevrouwenstraat.

De panden langs de Drift (vanaf nr. 27) werden voorlopig verbouwd in afwachting van de bouw van een definitieve vleugel op die plaats. Het huis Taets van Amerongen op de hoek van de Keizerstraat onderging eveneens een verbouwing, tot woning van de hofmaarschalk. Verder was er sprake van een complete nieuwbouw; lage dienstgebouwen langs de Wittevrouwenstraat, met daartussen een groot toegangshek, een hofkapel in de zuid-oosthoek van het complex (Langs de Keizerstraat) en tot slot werd de zuidzijde afgesloten door een grote galerij die de balzaal bevatte en twee salons. In het midden bleef een grote bassecour open.

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

Het project werd uitgevoerd door J.D. Zocher Sr. onder oppertoezicht van de Franse architect Jean Thomas Thibault en werd in 1809 opgeleverd. Overigens had de koning inmiddels zijn mening herzien en het stadhuis van Amsterdam betrokken als paleis.

De hofkapel, ook wel koningskapel genoemd, werd gebouwd op de hoek van een remonstrantse schuilkerk (sinds 1629). De remonstrantse gemeente kreeg de kapel van het Hieronymusklooster en in de laatste dagen van 1807 werd het kerkje gesloopt. De koning kon een maand later reeds de eerste mis in de nieuwe hofkapel vanuit zijn (met het oog op zijn reumatiek) met glas afgesloten loge bijwonen.

In 1858 werd de kapel ingericht tot boekenmagazijn en leeszaal van de universiteitsbibliotheek. Hierbij werden ijzeren galerijen ingebouwd.

Aan de zuidzijde werd een muur ingebouwd, waarachter een trap.

De balzaal of grote galerij vormt de gepleisterde zuidwand van het complex tussen hofkapel en Drift 27. Het gebouw meet 30 x 10 meter en bevatte de eigenlijke zaal en twee salons. Het gebouw heeft naar de cour een reeks van 16 vensters, geplaatst in nissen, met geprofileerde rondbogen die zich langs de muur voortzetten als bovenlijst van een brede band bij wijze van hoofdgestel. Boven deze vensters bevindt zich een reeks van 16 rondboognissen in overeenkomstige trant. Deze zijn echter aangebracht bij de verhoging van het gebouw met 80 cm, waarmee de inrichting tot boekenmagazijn gepaard ging (na 1817).

De Philibertkap werd toen eveneens vervangen door een nieuwe. Het interieur werd gewijzigd doordat de twee scheidingswanden verwijderd werden, waarna de ruimte door houten bogen met hoge boekenkasten in vakken ingedeeld werd.

Rond 1850 werd deze onhandige situatie verbeterd door de inbouw van gaanderijen op gietijzeren kolommen.

In de cour staat een tijdelijk noodgebouw van de bibliotheek.

De poort aan de Wittevrouwenstraat geeft de vroegere toegang tot de cour aan. Ter plaatse stond echter een hek in een veel bredere ingang tussen eenlaags dienstgebouwen, zoals het Corps de Garde. Rond 1835 werden de belendingen, Wittevrouwenstraat 7 en 9, met een verdieping verhoogd en werd de toegang versmald en voorzien van een grote poort in de vorm van een gepleisterde neo-dorische rondboog, aansluitend bij de afschuining van de Corp de Garde en derhalve terugliggend.

Van het kadastrale perceel van Wittevrouwenstraat 11 (Gemeente Utrecht sectie A, nr. 2943) komt slechts de plaats van het huis Taets van Amerongen op de hoek van de Wittevrouwenstraat en de Keizerstraat niet voor bescherming aanmerking. Het werd in 1809 verbouwd tot woning van de hofmaarschalk, brandde gedeeltelijk uit in 1814 en werd in 1905 vervangen door een nieuw (neo renaissance) toegangsgebouw der bibliotheek. Het heeft geen verband met het paleis.

Evenmin komt voor bescherming in aanmerking de storende tijdelijke bebouwing op de cour.

Het complex is van grote historische en kunsthistorische waarde.

Hoofdcategorie

Kastelen, landhuizen en parken

Subcategorie

Kasteel, buitenplaats

Functie

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument